

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
📞 Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/S/126567

MATERIAL DE CONȘTIENȚIZARE ȘI SENSIBILIZARE A FEMEILOR PRIVIND EGALITATEA DE GEN ȘI DE ȘANSE PE PIAȚA MUNCII

NOIEMBRIE 2014

TENDINȚE ALE ANTREPRENORIALITĂȚII FEMININE ÎN UE ȘI ÎN ROMÂNIA

Deși **problematica feminină a aspirațiilor și strategiilor antreprenoriale**, este încă insuficient clarificată, o bună parte a opiniilor din literatura de specialitate, ca de altfel și cele ale practicienilor, consideră că alegerile strategice ale AF variază în funcție de: tipul afacerilor; sectorul și strategiile de creștere adoptate; structura finanțării; aprovizionarea cu resurse; nivelul tehnologic etc.

Dificultățile mai mari întâmpinate de AF, în cea ce privește accesul la resursele de finanțare și alte tipuri de resurse (achiziția de tehnologii, accesul la canalele de distribuție, expertiză și informație) au reprezentat un domeniu specific al cercetărilor AF rezultând o serie de discrepanțe și decalaje față de AM. La nivelul UE, în perioada 2004-2009 cele mai mari dificultăți (în proporție de 53%) erau legate de **crearea unei noi întreprinderi**, urmate (în proporție de circa 30%) de cele referitoare la **preluarea** unei afaceri existente, femeile având obstacole mai mari și mai numeroase în această privință, comparativ cu bărbații.

În ceea ce privește caracteristicile socio-demografice, într-un context comparativ între AF și AM, studiile de specialitate, bazate pe chestionare în perioada menționată au evidențiat următoarele:

- cei mai tineri întreprinzători sunt mai mult interesați în start-up-uri și, pe măsură ce crește vârsta, interesul pentru o astfel de formă de desfășurare a afacerii scade;
- în cazul în care există oportunități de afaceri, o proporție mai mare a AM, față de AF, optează pentru start-up-uri;
- femeile în vârstă de peste 55 de ani sau cele casnice nu și-au manifestat interesul de a deveni antreprenori, în mai mare măsură decât bărbații;
- întreprinzătorii mai tineri (sub 39 de ani) își înființează propria afacere, folosind oportunitățile care apar în mediul de afaceri, îndeosebi cei cu un grad de instrucție mai ridicat și cu reședința în mediul urban, mai ales în marile aglomerații;
- în cazul persoanelor cu ambii părinți care au afaceri pe cont propriu, înclinația spre a continua afacerea părinților este foarte mare, dar în proporție mai mare la bărbați decât la femei;
- mai multe femei decât bărbați acordă o importanță mai mare schimbării situației din familie când intenționează să pornească o afacere, acordând o importanță mai mare decât bărbații asupra necesității de a găsi fondurile necesare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU/144/6.3/5/126567)

- cu cât o femeie întreprinzător este mai tânără cu atât este mai probabil să considere ca factor important insatisfacția față de poziția sa curentă în afaceri, în timp ce femeile antreprenor mai vârstnice manifestă mai puțin interes față de poziția pe care o ocupă;

- femeile ca și bărbații antreprenori este probabil să acorde cea mai mică importanță privind schimbările în situația familială.

În ceea ce privește elementele cele mai importante necesare pentru a iniția o afacere, acestea sunt în ordine descrescătoare, potrivit studiilor din literatura de specialitate, următoarele: o idee de afaceri adecvată (94%-77%)¹, obținerea de mijloace financiare necesare (90%-45%); un partener de afaceri potrivit (79%-30%); insatisfacție față de situația anterioară (72%-30%); schimbări în situația familială (70%-23%).

Comparațiile între femeile și bărbații care sunt deja implicați în afaceri, la nivelul UE, relevă o serie de particularități socio-demografice interesante și în tabelul nr.2.1:

Tabel nr.2.1. Caracteristici generale ale femeilor și bărbaților antreprenori UE-25

	Procentajul (%) persoanelor care inițiază o nouă afacere	Procentajul (%) persoanelor care au început sau preluat o afacere în ultimii ani și sunt încă active	Procentajul (%) persoanelor care au început sau preluat o afacere de peste 3 ani și sunt încă active	Procentajul (%) persoanelor care au început o afacere și care au dat faliment	Procentajul (%) persoanelor care au început o afacere și în prezent nu mai sunt au avut întreprinzători întrucât afacerea a fost vândută, transferată sau închisă
UE-25	18,8	13,7	23,1	9,4	28,1
Bărbați	18,4	14,8	24,9	9,1	26,4
Femei	19,6	11,6	19,9	10,0	31,2

Sursa: Flash EB.nr.192, Entrepreneurship Survey in 25 Member States, Iceland and Norway, the Gallup Organization

Femeile cu aptitudini antreprenoriale, superioare bărbaților, se înregistrează, pe ansamblul țărilor UE-25, în cazul inițierii unei noi afaceri (19,6% față de 18,4%), ca și al celor care și-au vândut, transferat sau închis afacerea (31,2% față de 26,4%). Procentaje superioare ale AF se înregistrează în cazul celor care și-au încheiat afacerea (31,2%) și procentaje relativ scăzute, în cazul celor care au dat faliment (10%).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/5/126567)

Tabelul nr.2.2 Imaginea antreprenorilor pe sexe în UE (%)

	A		B		C		D	
	Da	Nu	Da	Nu	Da	Nu	Da	Nu
UE-25	72,6	21,4	45,4	47,6	87,5	9,6	42,4	48,8
Bărbați	75,7	29,8	44,7	49,2	88,9	9,4	43,1	49,7
Femei	69,7	23,0	46,1	46,1	86,8	9,7	41,7	48,0

A: Antreprenoriatul este baza creării avuției de care beneficiază întreaga societate;

B: Antreprenorii se gândesc numai la interesele proprii;

C: Antreprenorii sunt creatori de locuri de muncă;

D: Antreprenorii exploatează munca altor persoane.

Sursa: Flash EB.nr.192, Entrepreneurship Survey in 25 Member States, Iceland and Norway, the Gallup Organization

Tabel nr.2.3 Imaginea antreprenorilor*) potrivit statutului în societate, pe grupe de vârste, educație, urbanizare, ocupare și ocupația părinților

	Antreprenor	Funcționar public	Manager
UE – 25 total	2,10	1,51	2,40
Sexe			
Bărbați - total	2,14	1,49	2,39
Femei – total	2,07	1,54	2,41
Grupe de vârste			
15-34	1,94	2,58	2,50
25-39	2,03	2,53	2,45
40-54	2,57	2,48	2,40
55+	2,06	2,46	2,40
Educație			
Până la 15 ani	2,07	2,41	2,38
16-20 ani	2,02	2,50	2,42
20+	2,09	2,58	2,46
Încă la studii	1,96	2,59	2,51
Urbanizare			
Metropolă	2,08	1,55	2,40
Urban	2,03	1,59	2,42
Real	2,03	1,57	2,43
Ocupații			
Pe cont propriu	2,13	1,55	2,35

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/5/126567)

Angajat	2,04	1,51	2,48
Muncitor manual	1,98	1,63	2,43
Neangajat	2,03	1,61	2,39

*)Notații de la 1 la 3

Sursa: Date prelucrate pe baza informației primare de la sursa tabelului nr.2.1.

Se observă că, în ordine ierarhică, din punctul de vedere al percepției prestigiului social, pe primul loc se situează statutul de manager după care urmează la mică distanță cel de antreprenor și la distanță ceva mai mare cel de funcționar public. Situația face excepție la interviuații cu niveluri de educație diferite unde pe primul loc se află funcția de funcționar public, urmată de cea de manager și apoi de cea de antreprenor.

În tabelul nr.2.4, prezentăm datele medii pe țări ale UE 27 referitoare la motivația pentru preferința de a fi angajat pe cont propriu, exprimate de un eșantion reprezentativ în anul 2009.

Tabel nr.2.4 Motivele pentru preferința de a fi angajat pe cont propriu pe țări

Țara	Independent a	Libertatea de a alege locul de muncă	Perspectivă mai bună de carieră	Realizarea unor obiective	Climatul economic	Aportul pentru societate	Evitarea incertitudinii legate de legi	Lipsa oportunității de a lucra pentru o companie privată	Familia/prieteni sunt conștienți de problemele mele	Altele
Austria	69	24	14	8	1	1	1	2	3	14
Belgia	57	24	15	16	4	4	3	2	3	3
Bulgaria	68	34	29	10	10	4	5	7	3	3
Cipru	81	31	24	10	9	3	5	2	2	5
Rep. Cehă	69	28	29	24	4	1	6	5	3	1
Danemarca	54	39	10	8	3	2	0	1	3	28
Estonia	79	43	34	17	5	7	13	6	2	3
Finlanda	80	25	4	4	3	2	2	2	2	16
Franța	74	44	8	4	1	2	3	1	1	12
Germania	73	21	12	9	3	2	4	1	2	15
Grecia	68	18	22	3	6	1	1	1	1	13
Ungaria	83	48	60	26	11	6	20	14	15	8
Irlanda	56	47	12	2	0	0	1	0	1	29
Italia	59	36	22	13	2	1	4	2	2	4
Letonia	72	28	26	12	2	9	12	1	2	14
Lituania	67	31	48	14	3	7	5	4	2	11
Luxemburg	74	68	21	18	6	6	9	2	2	4
Malta	61	24	25	7	7	1	2	2	1	3
Olanda	55	29	9	5	3	1	1	1	1	19
Polonia	71	31	32	11	3	2	11	2	2	7
Portugalia	75	23	23	20	6	6	3	3	2	4
România	55	30	39	14	1	8	10	2	5	15
Slovacia	73	39	46	17	6	0	16	1	5	1

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/S/126567)

Slovenia	54	32	14	13	1	2	5	0	0	18
Spania	76	36	14	6	5	2	2	3	3	6
Suedia	54	37	12	13	4	5	5	2	5	22
Anglia	65	54	26	6	0	1	1	2	1	32
Croația	62	37	44	17	2	2	9	2	2	2
Islanda	43	42	6	2	2	2	2	3	2	31
Norvegia	54	37	7	8	2	2	0	1	2	18
Elveția	68	31	7	6	2	1	2	3	2	16
Turcia	70	30	25	11	8	11	6	8	5	5
Statele	51	23	7	2	1	1	1	0	0	42
China	69	37	30	1	3	3	6	2	1	6
Japonia	45	38	8	12	5	3	6	3	10	10
Coreea de	57	47	34	18	6	10	21	8	5	4

Sursa: Flash EB No.283 – Entrepreneurship in EU and beyond Analytical Report 2009.

Din tabel nr.2.4, rezultă următoarele concluzii mai importante:

- în toate țările analizate, principalul motiv pentru care este preferat antreprenoriatul (angajare pe cont propriu), față de statutul de salariat, vizează **independența personală și autoîmplinirea** care constituie premise pentru realizarea spiritului novativ-creator, atât pentru bărbați cât și pentru femei, dar și un test pentru autoîmplinire, capacitatea de a duce la bun sfârșit un proiect;
- libertatea de a **alege locul și durata** muncii, ca ordine de preferință, reprezintă cel de al doilea motiv al statutului de întreprinzător la majoritatea țărilor, deși la câteva dintre acestea, între care România, Cehia, Slovacia, Grecia etc., Ungaria pe locul doi în privința preferințelor pentru antreprenoriat era deținut de motivația perspectivei mai bune pentru venit;
- criteriul realizării unor oportunități de afaceri ocupa locul patru, iar următoarele criterii, deși diferite ca mărime de la o țară la alta, dețineau ponderi relativ mici;
- în ceea ce privește România, remarcăm ca ponderi mai ridicate, comparativ cu alte țări în afară de cele patru criterii anterior menționate, motivațiile evitării incertitudinilor legate de șomaj (10%) și aportul pentru societate (8%).

Indiferent de criteriul de analiză adoptat, se observă că cea mai bună imagine o are managerul, urmat de antreprenor și penultimul loc de funcționarul public. Această imagine reflectă opinii potrivit cărora în societate se stabilește o anumită ordine de preferință, în funcție de prestigiul economico-social reflectat de imagine.

Impactul crizei economice și financiare, declanșate în anul 2008 s-a repercutat asupra atractivității antreprenoriatului în sens defavorabil, generând o serie de rețineri în a demara o afacere la care ne vom referi în continuare (tabel nr.2.5).

Tabel nr.2.5 Motivele pentru care nu este fezabil să fie lucrător pe cont propriu la femeile antreprenor pe grupe de vârste, educație, urbanism, ocupații și ocupația părinților până în 2013 – UE-27

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN (POSDRU)144/6.3/5/126567

Caracteristici demoeconomice	Lipsa finanțării pe cont propriu	Lipsa de personal calificat	Lipsa indicilor și posibilităților de afaceri	Mitei și a administrații ei	Altele
UE – 25 total	24	9,9	9,4	6,8	59,8
Bărbați – total	21,7	9,1	9,8	6,7	60,0
Femei- -total	25,7	10,4	9,2	6,8	59,4
Grupe de vârste					
15-24	34,6	19,7	10,6	4,5	51,6
25-39	43,4	13,5	13,8	10,0	42,9
40-54	35,6	12,0	11,1	7,7	52,6
55+	14,5	6,7	4,3	5,6	74,1
Educație					
Până la 15 ani	22,0	8,6	6,4	7,1	66,0
16-20 ani	32,7	10,1	9,1	7,0	55,8
20+	27,3	12,8	11,1	7,6	58,7
Încă la studii	29,6	18,3	9,4	4,6	57,5
Urbanizare					
Metropola	30,5	11,1	11,6	7,4	56,5
Urban	28,1	12,3	7,6	7,3	58,7
Rural	28,1	10,1	8,7	6,1	60,9
Ocupații					
Angajat pe cont propriu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Angajat	36,1	13,6	12,5	8,0	50,1
Lucrător manual	38,6	13,1	13,1	7,9	46,9
Fără ocupație	22,7	9,4	6,1	6,1	66,2
Ocupația părinților					
Ambii pe cont propriu	19,9	9,2	7,4	5,9	64,7
Lucrător pe cont propriu	31,4	11,9	8,9	6,3	60,9
Ambii angajați	30,9	11,9	9,2	7,1	57,9

Sursa: aceeași ca la tabelul nr.1.

În cadrul principalelor dificultăți întâmpinate de femeile antreprenor, în țările UE, în demararea unei afaceri de tipul **lucrător pe cont propriu**, în primul rând, se remarcă lipsa de finanțare de 25,7% la

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/S/126567)

femei, față de 21,7%, în cazul bărbaților antreprenori, ceea ce reprezintă o dovadă a faptului că femeile se confruntă cu **un grad mai mare de discriminare**, decât bărbații, la accesarea de credite sau alte finanțări, pentru demararea unei afaceri pe cont propriu.

Lipsa de forță de muncă calificată, povara mitei și a obstacolelor administrative, la femeile se resimt în mai mare măsură decât în cazul bărbaților. Referitor la lipsa de idei și oportunități de afaceri, apare că femeile au un avantaj relativ, față de bărbați, iar la categoria alte dificultăți atât femeile cât și bărbații, întâmpină în aceeași proporție barierele respective pentru inițierea unei afaceri pe cont propriu.

Tot din tabelul nr.2.5 evidențiem alte concluzii importante, cum sunt:

- lipsa finanțării ca o piedică relativ mare pentru grupele de vârstă 25-29 ani, 40-54 ani și 15-24 ani, motiv pentru care aceste grupe de vârstă consideră nefezabil să devină lucrător pe cont propriu, în viitor, până în anul 2013;
- cele mai afectate femei de lipsa de finanțare sunt cele în grupa de vârstă 16-20 de ani (32,7%), urmate de cele aflate încă la studii (29,6%) sau aparținând grupei de vârste 20+ (27,3%).

Lipsa de personal calificat reprezintă un obstacol în proporție egală (10% din totalul populației UE-25) atât pentru totalul femeilor, cât și al bărbaților care ar dori să devină lucrători pe cont propriu.

Potrivit calculului, în cazul populației feminine, cele mai afectate de acest obstacol sunt femeile aparținând grupei de vârstă 15-24 ani (19,7%), aflate încă la studii (18,3%), femeile din mediul urban (12,3%), cele cu statut de angajat (13,6%) și au ambii părinți angajați (9,2%).

Lipsa ideilor și oportunităților de afaceri reprezintă o barieră pentru femeile lucrător pe cont propriu, în cea mai mare proporție pentru grupa de vârstă 25-39 ani (13,8%), cu un nivel de educație la grupa 20+ ani (11,1%) rezidentă în metropole (11,6%), cu ocupația de muncitor manual (13,1%) sau ai căror părinți sunt ambii angajați (0,2%).

Este interesant de constatat că reticența de a deveni întreprinzător pe cont propriu, este foarte apropiată între bărbați și femei.

Obstacolul „povara mitei și de natură administrativă” se manifestă în cazul femeilor în cel mai înalt grad la grupa de vârstă 25-39 ani (10%), cu nivel de educație la vârste de 20+ ani (7,6%), în metropole (7,4%), categoria de ocupație angajate (8%) și cu ambii părinți angajați (7,1%).

O proporție ridicată a celor intervievați (59-60%) au invocat existența și a altor motive pentru care consideră ca fiind nefezabilă calitatea de lucrător pe cont propriu la femei, mai ales în ceea ce privește grupa de vârstă 55+, la cele cu studii în vârstă de 20+, din mediul rural, fără ocupație și cu ambii părinți lucrători pe cont propriu.

Tabelul nr.2.6. Rolul educației în dezvoltarea atitudinilor antreprenoriale în toate țările membre UE – 25

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/S/126567)

	1. Educația școlară a ajutat dezvoltarea spiritului de inițiativă, un fel de atitudine antreprenorială		2. Educația școlară a ajutat la o mai bună utilizare a rolului întreprinzătorilor în societăți		3. Educația școlară mi-a stârnit interesul să devin antreprenor	
	% APA ^{*)}	% DPD ^{**)}	% APA	% DPD	% APA	% DPD
UE – 25 total	50,4	45,9	47,6	48,7	27,8	68,7
Bărbați – total	52,0	45,0	49,1	47,7	30,4	66,2
Femei- -total	48,9	46,9	46,2	49,6	25,5	71,1
Grupe de vârste						
15-24	60,7	34,9	66,9	35,1	36,9	59,1
25-39	48,1	49,5	47,0	55,1	22,1	77,2
40-54	40,8	55,7	41,5	58,7	18,7	50,8
55+	46,8	45,9	49,0	47,6	22,5	72,2
Educație						
Până la 15 ani	37,8	54,6	40,4	55,2	19,5	75,6
16-20 ani	45,7	50,8	46,5	54,1	21,3	77,4
20+	51,5	45,0	51,5	49,7	23,4	75,1
Încă la studii	61,8	33,5	67,6	33,8	38,3	56,9
Urbanizare						
Metropola	47,2	49,5	48,7	52,1	23,7	74,3
Urban	47,1	48,5	48,6	51,6	22,8	74,7
Rural	48,1	46,3	50,1	49,1	23,9	73,0
Ocupații						
Angajat pe cont propriu	48,3	48,3	45,6	55,3	28,7	67,2
Angajat	46,1	51,3	45,3	56,3	18,3	81,9
Lucrător manual	42,9	52,6	45,6	54,8	21,4	77,4
Fără ocupație	49,2	44,6	52,9	45,3	26,2	69,0
Ocupația părinților						
Ambii pe cont propriu	49,6	45,6	52,6	47,1	26,9	68,6
Lucrător pe cont propriu	51,5	45,1	49,6	51,6	24,4	73,4
Ambii angajați	46,6	48,9	48,0	52,1	21,9	76,3

*) APA = % Acord ferm și Acord;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/5/126567)

***) DPD = % Dezacord ferm și Dezacord;

Sursa: Aceeași ca la tabelul anterior.

În crearea premiselor pentru AF, un rol important îl are educația școlară și academică, al cărei **conținut curricular**, ca și **legătura cu practica**, sunt factori puternici de influență în formarea ulterioară a antreprenorilor.

Prelucrarea datelor din ancheta UE în ceea ce privește răspunsul la întrebarea privind rolul educației, relevă proporții diferite ale respondenților legate de aspecte ale contribuției școlii în formarea de antreprenori bărbați și femei, pe un palier important de caracteristici (indicatori) macroeconomice.

În acest sens, distingem trei categorii de întrebări, și anume:

- educația școlară a ajutat **dezvoltarea spiritului de inițiativă**, care practic reprezintă un fel de atitudine antreprenorială-feminină;
- educația școlară a ajutat la o mai bună înțelegere a **rolului întreprinzătorilor** în societate;
- educația școlară a **stârnit interesul de a deveni întreprinzător**.

Cele două categorii de răspunsuri vizează:

- a) proporția (%) acordului puternic și a acordului (APA);
- b) proporția dezacordului puternic și a dezacordului (DPD).

După cum se poate observa din datele tabelului nr.6, la **întrebarea nr.1 proporția APA** la bărbați a fost **mai mare** decât la femei (52% față de 48,9%), ceea ce semnifică, pe cale de consecință, un procent mai ridicat al femeilor față de bărbați privind răspunsul DPD (46,9% față de 45%).

Cea mai mare pondere a răspunsurilor APA la femei, în cazul primei întrebări, s-a înregistrat:

- la grupa de vârstă 15-24 de ani (60,7%);
- la persoanele de genul feminin aflate încă la studii (61,8%);
- la persoanele din mediul rural (48,1%);
- la persoane neocupate (49,2%);
- la categoria celor care aveau un părinte lucrător pe cont propriu și unul salariat (51,5%).

Aceste persoane practic, consideră că școala a avut un rol important în generarea aptitudinilor antreprenoriale.

În antiteză cu răspunsul APA, proporția cea mai mare pentru răspunsul DPD, care **nu consideră școala ca fiind promotoare a spiritului de inițiativă**, s-a înregistrat la grupa de vârstă 40-54 de ani (55,7%), la persoanele cu educație până la vârsta de 15 ani (54,6%), la cele care trăiesc în metropole (49,5%), la lucrătorii manuali (52,6%) și la cele ai căror părinți sunt angajați.

La cea de a doua, contribuția educației la mai buna înțelegere a rolului antreprenoriatului în societate, cele mai mari ponderi s-au înregistrat în cazul celor care au răspuns afirmativ (APA), la grupa de vârstă 15-24 ani (66,9%), la nivelul educației persoanelor aflate încă la studii (67,6%), celor din mediul rural (50,1%), persoanelor neocupate (52,9%) și cu ambii părinți lucrători pe cont propriu (52,6%).

Cei care consideră că școala **nu a avut o contribuție importantă** la mai buna înțelegere a rolului antreprenorului în societate – răspuns DPD – aparțin grupei de vârstă 40-54 ani (58,7%), grupei de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI,
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
OIPOSDRU Regiunea VestUniversitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, sect.2, et. 1, București @ profemin@spiruharet.ro
☎ Tel. 021.455.1942 🌐 profemin.ro

PROFEMIN(POSDRU)144/6.3/5/126567)

persoane educate până la 15 ani (55,2%), celor care locuiesc în metropole (52,,1%), angajaților (56,3%) și celor cu ambii părinți angajați.

Proporția răspunsului APA la cea de a treia întrebare vizând însuflarea interesului de a deveni antreprenor în anii de școală, înregistrează cele mai mari valori procentuale la grupa de vârstă 15-24 ani (36,9%), la persoanele aflate încă la studii (38,3%), la cele care au ambii părinți lucrători pe cont propriu.

Se observă că femeile, în proporție de 71,1%, la întrebarea nr.3 au dat un răspuns DPD, cele mai mari valori la indicatorii demo-economici analizați, înregistrându-se la grupa de vârstă 40-54 ani, la cele cu nivelul studiilor aparținând vârstei 16-20 ani (77,4%), la cele care locuiesc în mediul urban (74,3%), angajate (81,9%) și cu ambii părinți angajați (16,3%).

Cele mai mari proporții ale răspunsului DPD se înregistrează la întrebarea nr.3, ceea ce conduce la **concluzia că educația va trebui în viitor să depună eforturi mai mari în ceea ce privește capacitatea sa de a trezi și inocula un interes mai mare pentru ca persoanele de sex feminin să devină întreprinzători.** Este vorba de necesitatea de a asigura elevilor noi mentalități referitoare la competență, spirit și abilități antreprenoriale, depinderi practice inovativ-creative.

Stefan BARBALATA

Expert organizare evenimente